

Peter Frankopan | Οι δρόμοι του μεταξιού

σειρά ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μετάφραση: **Χρήστος Γεμελιάρης** | α' έκδοση Σεπτέμβριος 2020

Η περιοχή που συνδέει την Ανατολή με τη Δύση ήταν παλιά το κέντρο του κόσμου: εκεί όπου γεννήθηκαν και ρίζωσαν οι υψηλοί πολιτισμοί και οι μεγάλες θρησκείες, όπου ανταλλάσσονταν κάθε λογής αγαθά και εξαπλώνονταν γλώσσες, ιδέες και ασθένειες, όπου κερδίζονταν και χάνονταν αυτοκρατορίες. Οι Δρόμοι του Μεταξιού δεν ήταν κάποια εξωτικά περάσματα και σημεία συνάντησης, αλλά δίκτυα που συνέδεαν μεταξύ τους ηπείρους και ωκεανούς. Αποτελούσαν –κι αποτελούν ακόμη– το κεντρικό νευρικό σύστημα του κόσμου.

Στη νέα εποχή που αναδύεται, η περιοχή αυτή δεσπόζει και πάλι στη διεθνή πολιτική, το παγκόσμιο εμπόριο και την οικουμενική κουλτούρα. Καθώς οι γραμμές της ανταλλαγής καθρεφτίζουν εκείνες που διέσχιζαν για χιλιετίες την Ασία, οι Δρόμοι του Μεταξιού έρχονται ξανά στο προσκήνιο.

Ελληνικές, λατινικές, γαλλικές, ιταλικές, γερμανικές, ολλανδικές, ισπανικές, πορτογαλικές, ρωσικές, αραβικές, τουρκικές, περσικές, εβραϊκές, κινεζικές και άλλες πηγές – αντλώντας απ' όλες αυτές, το βιβλίο προσφέρει μια νέα και ρηξικέλευθη αποτίμηση της παγκόσμιας ιστορίας από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Έγραψαν για το βιβλίο:

«Το πιο διαφωτιστικό βιβλίο της χρονιάς ... Ένα υγιές αντίδοτο στις ευρωκεντρικές αφηγήσεις της ιστορίας.» - *TIMES LITERARY SUPPLEMENT*, Βιβλίο της Χρονιάς

«“Ονειρευόμασταν μια ιστορία του κόσμου”. Είναι επιτέλους εδώ.» - *LE POINT*

«Σχεδόν όλοι οι ιστορικοί ελπίζουν να προσφέρουν μια διαφορετική θεώρηση στους αναγνώστες τους, αλλά λίγοι μπορούν –και ίσως ακόμη λιγότεροι θα τολμούσαν– να γράψουν μια νέα ιστορία του κόσμου.» - *HISTORY TODAY*

«Ο Φράνκοπαν διευρύνει τις προοπτικές καθώς διασχίζει τους αιώνες, τις ηπείρους και τους πολιτισμούς ... Ένα ένδοξο έπος.» - *LA CROIX*

«Πολλά βιβλία ισχυρίζονται ότι αποτελούν μια Νέα Ιστορία του Κόσμου. Το συγκεκριμένο αξίζει πλήρως τον τίτλο ... Δύσκολο να αποτιμήσει κανείς επαρκώς ένα τόσο φιλόδοξο, τόσο λεπτομερές και τόσο γοητευτικό βιβλίο.» - *THE TIMES*

«Όχι μόνο το πιο σημαντικό βιβλίο ιστορίας που έχει γραφτεί εδώ και χρόνια: το πιο σημαντικό εδώ και δεκαετίες ... Όποιος θέλει να καταλάβει τον κόσμο θα πρέπει να διαβάσει τον Φράνκοπαν.» - *BERLINER ZEITUNG*

«Ένας Ηρόδοτος του 21^{ου} αιώνα ... Το βιβλίο ανταποκρίνεται στην αξιωσή του να αποτελέσει μια νέα ιστορία του κόσμου χάρη στην αλλαγή γεωπολιτικού παραδείγματος.» - *IRISH LEFT REVIEW*

«Εκθαμβωτικό, προκλητικό και ασυνήθιστα ενδιαφέρον ... Ίσως ο μόνος ακαδημαϊκός ιστορικός στην κατηγορία του που επιχειρεί να αναπλάσει την παγκόσμια ιστορία.» - *THE FREE PRESS JOURNAL*

«Ένα εντυπωσιακό βιβλίο σε πολλά επίπεδα, το οποίο καθένας θα ήταν περήφανος να έχει γράψει: ένα αληθινό ιστορικό έπος εκθαμβωτικής ευρύτητας, φιλοδοξίας και ολοκλήρωσης.» - *THE OBSERVER*

Ελένη Μπουκαούρη | Άθελά μας

σειρά ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ | α' έκδοση Σεπτέμβριος 2020

Στη θρυμματισμένη Αθήνα, αλλά και στην επαρχία, τρεις άντρες και τρεις γυναίκες διασταυρώνονται, σμίγουν και απομακρύνονται, περιπλανώμενοι στη σκοτεινή πλευρά του εαυτού τους και της πόλης. Ο Άκης και ο Τάκης, παιδικοί φίλοι, πειραματίζονται ως συγγραφείς· η Δέσποινα, ψυχοθεραπεύτρια, ακούει τις ιστορίες τους και προσπαθεί να επουλώσει τις πληγές· η Ειρήνη θεραπεύεται από την τραυματική σχέση με τον πατέρα της με μια απρόσμενη μεσολάβηση· η Λουίζα καταγράφει στο ημερολόγιό της μια βαθιά επιθυμία να αποκτήσει παιδί, μαζί με άλλες αστικές ιστορίες· κι ένας νεαρός, σαν ξωτικό, αντηχεί τις αγωνίες των ηρώων, που διερωτώνται αν έζησαν όπως ήθελαν ή σύρθηκαν, άθελά τους, σε μια ματαιωμένη, χαμένη ζωή.

Πολλά από αυτά τα νήματα της γραφής και της ύπαρξης, που φτάνουν ως τη σύγχρονη Αθήνα, έχουν την αφετηρία τους στην υπόθεση του νεαρού Αλσατού Μεγέρ που μαζί με άλλους επιστρατεύτηκαν από τους ναζί το 1944 προς ενίσχυση των γερμανικών στρατευμάτων – για να μείνουν στην ιστορία με την εμβληματική ονομασία «*Malgré nous*» («Άθελά τους»).

Σωτήρης Μανωλόπουλος | Τα σύνορα του πολιτισμού. Η τρίτη πραγματικότητα

σειρά ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ | α' έκδοση Σεπτέμβριος 2020

Τι κάνει την ζωή άξια να την ζούμε; ρωτά ο Winnicott. Το ότι ζούμε τις εμπειρίες μας στην ενδιάμεση περιοχή του πολιτισμού, απαντά.

Η ενδιάμεση περιοχή του πολιτισμού δεν είναι ένα όριο, αλλά ένα σύνορο, μια κορυφογραμμή, μια ζώνη δημιουργικότητας· εκεί είμαστε μέσα στον κόσμο.

Στην Τρίτη πραγματικότητα, στην περιοχή των μεταβατικών αντικειμένων και μεταβατικών φαινομένων.

Εκεί μάς έχουν τάξει να υπηρετούμε δια βίου ένα χρέος: να αγωνιζόμαστε μέρα-νύχτα, με το έργο των ψυχικών μας κατασκευών, για να χωρίζουμε και να συνδέουμε την εσωτερική (ψυχική) με την εξωτερική (κοινωνική) πραγματικότητα.

Για να συνεννοηθούμε, χωρίζουμε σχηματικά με σαφή όρια (διαφορών) το σώμα από την ψυχή, το ασυνείδητο από το συνειδητό, την ψυχική από την κοινωνική πραγματικότητα, το μέσα από το έξω, το πριν από το μετά.

Καθένας από αυτούς έχει την δική του οργάνωση, γλώσσα και ταυτότητα.

Εντούτοις με μυστήριους τρόπους, με ενδιάμεσες άγνωστες σε μας μορφές, συνδέονται αυτοί οι χώροι μεταξύ τους.

Στην πραγματικότητα υπάρχουν σύνορα όπου λειτουργούμε με θετικές ικανότητες (γνωρίζουμε και δρούμε με βεβαιότητες, όρια, και σαφείς διαφορές) αλλά και αρνητικές ικανότητες (αντέχουμε αβεβαιότητες, αμφισημίες, αντιφάσεις και παράδοξα, που συνυπάρχουν).

Αυτά τα σύνορα μέσα στον πολιτισμό δημιουργούν χώρους δημιουργικότητας με την οποία αγωνιζόμαστε να αντιμετωπίσουμε τα βαθιά μη αναγώγιμα ρήγματα που φυσικά υπάρχουν μέσα στις κοινότητες.

Όσο και να αναπαραστήσουμε την σωματική διέγερση για να της δώσουμε μορφή ενόρμησης, πάντα παραμένει μια ποσότητα μη αναγώγιμη.

Διασχίζοντας τα σύνορα από τον ένα κόσμο στον άλλο, πάντα μένει το αμετάφραστο του βιώματος, το άγνωστο, το άμορφο, το αβέβαιο, το αμφίσημο, το αντιφατικό, το παράδοξο· οι λόγοι δηλαδή να συνεχίσουμε να επενδύουμε και να ανακαλύπτουμε νέες όψεις του αντικειμένου που αγαπάμε, μισούμε και θέλουμε να γνωρίσουμε.

Μαρία Φαφαλιού | Κορίτσια σε περικλειστούς χώρους. Μαρτυρίες 1942-1952

σειρά ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ | α' έκδοση Σεπτέμβριος 2020

1942-1952. Κορίτσια σε καταυλισμούς στη Μέση Ανατολή. Χριστιανές και Εβραιοπούλες σε ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Κορίτσια της Κατοχής, που το τίμημα για την αντιστασιακή τους δράση είναι ο εγκλεισμός στο Στρατόπεδο Χαϊδαρίου ή σε άλλους χώρους κράτησης διάσπαρτους στην ελληνική επικράτεια. Κατόπιν, μπλεγμένα στα δίχτυα της εμφύλιας έριδος, νεαρά κορίτσια ακόμα και παιδιά φυλακισμένα, κυρίως στου «Αβέρωφ». Παράλληλα, οι εξορίες στη Χίο, στο Τρίκερι και στη μαρτυρική Μακρόνησο σε μια προσπάθεια για «αναμόρφωση». Κι από το 1947 και ύστερα, παιδάκια που στέλνονται μακριά από τα σπίτια τους, στις Παιδοπόλεις της Ελλάδας και στις Παιδικές Στέγες των Λαϊκών Δημοκρατιών με σκοπό, πρωταρχικά, να σωθούν από τη δίνη του πολέμου.

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου, μέσα από τις φωτογραφίες, τα σκίτσα, τα ημερολόγια, τις μαρτυρίες, προβάλλει η ζωή μέρα τη μέρα. Ζωντανές μαρτυρίες από πολλές και συχνά αντικρουόμενες πλευρές συνθέτουν το πολύπλοκο μωσαϊκό των χρόνων εκείνων, την οδυνηρή ατμόσφαιρα μιας εποχής όπου κυριαρχεί ο θάνατος, η βία, η ανασφάλεια, ο φόβος. Μαρτυρίες, που συνάμα όμως φανερώνουν την ψυχική ανάταση των κοριτσιών, την αγάπη τους για τη ζωή και τον άνθρωπο. Μαζί με τη διάχυτη έκκληση για ειρήνη και την κραυγή: Ποτέ πια.

Θανάσης Καβαλιεράτος | Για τα μάτια του κόσμου

σειρά ΠΟΙΗΣΗ | α' έκδοση Σεπτέμβριος 2020

Οκτώβριος

Niall Ferguson | Η πλατεία και ο πύργος. Δίκτυα, ιεραρχίες και η πάλη για παγκόσμια ισχύ

Μετάφραση: Χρήστος Γεμελιάρης

Σειρά ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ | α' έκδοση Οκτώβριος 2020

Ο 21^{ος} αιώνας έχει χαιρετιστεί ως η Δικτυωμένη Εποχή. Ωστόσο, όπως υποστηρίζει σε αυτό το βιβλίο ο Νάιαλ Φέργκιουσον, τα κοινωνικά δίκτυα δεν είναι κάτι το καινούριο. Από τους τυπογράφους και τους κήρυκες που προκάλεσαν τη Μεταρρύθμιση έως τους Ελευθεροτέκτονες που ηγήθηκαν της Αμερικανικής Επανάστασης, εκείνοι που ανέτρεψαν την παλαιά τάξη των παπών και των βασιλέων ήταν οι «δικτυωτές». Η περιόδός μας όχι μόνο δεν είναι νέα αλλά αποτελεί τη Δεύτερη Δικτυωμένη Εποχή, με τον προσωπικό υπολογιστή να έχει αναλάβει τον ρόλο του τυπογραφικού πιεστηρίου.

Επομένως, όσοι προσβλέπουν σε μια ουτοπία διασυνδεδεμένων «κυβερνοπολιτών» ενδέχεται να απογοητευτούν. Διότι τα δίκτυα είναι επιρρεπή σε φαινόμενα συσταδοποίησης, ιούς, ακόμα και διακοπές λειτουργίας, ενώ οι συγκρούσεις του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα παρουσιάζουν πλέον ανησυχητικές ομοιότητες με το σήμερα, την εποχή του Facebook, του Ισλαμικού Κράτους και του Τραμπισμού.

«Ο Φέργκιουσον έχει το χάρισμα να κάνει τα προ πολλού περασμένα γεγονότα τόσο γλαφυρά και χειροπιαστά όσο οι βραδινές ειδήσεις». - *THE NEW YORK TIMES*

«Η ευφυΐα και το μπρίο του Φέργκιουσον θα κάνουν αυτή την αριστοτεχνική επανεξέταση της ιστορίας να έχει απήχηση για πολλά χρόνια.» - *GUARDIAN*

Μπέρρυ Ναχμίας | *Κραυγή για το αύριο αρ. 76859*

Επιμέλεια-επίμετρο: Οντέτ Βαρών-Βασάρ

Σειρά: ΘΕΜΑΤΑ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ | α' έκδοση Οκτώβριος 2020

Η μαρτυρία της Μπέρρυς Ναχμίας για τη σύλληψη, την εκτόπιση και τον εγκλεισμό της στο στρατόπεδο εξόντωσης Άουσβιτς-Μπιρκενάου υπήρξε στην πρώτη της έκδοση (1989) μια από τις πρώτες μαρτυρίες επιζώντων που γράφτηκαν και δημοσιεύτηκαν στα ελληνικά. Ανήκει στις ελάχιστες μαρτυρίες γυναικών που επέστρεψαν στην Ελλάδα και είχαν το σθένος να καταγράψουν την ακραία φρίκη που βίωσαν στο στρατόπεδο στο οποίο εξοντώθηκαν σχεδόν 1.000.000 Εβραίοι απ' όλη την Ευρώπη.

Το βιβλίο της αποτελείται από τρία μέρη: την προπολεμική ζωή της εβραϊκής οικογένειας στην Καστοριά, την τομή που αποτέλεσε ο δεκάμηνος εγκλεισμός της στο στρατόπεδο του Μπιρκενάου, και τέλος τις πορείες θανάτου, τα άλλα στρατόπεδα και την επιστροφή της στην Ελλάδα το 1945. Στο βιβλίο αποκαλύπτεται η τρομερή πορεία ενηλικίωσης μιας άπραγης κοπέλας από μια μικρή επαρχιακή πόλη, που βρέθηκε αντιμέτωπη με την πιο απάνθρωπη συνθήκη, την εμπειρία του Άουσβιτς – και τα ανεξάντλητα αποθέματα δύναμης που ανακάλυψε και ανέσυρε από μέσα της για να επιβιώσει.

Η παρούσα έκδοση περιλαμβάνει ένα εκτενές επίμετρο της Οντέτ Βαρών-Βασάρ, στο οποίο αναδεικνύεται η προσωπικότητα, η ζωή και η ξεχωριστή δράση της στην υπόθεση της μνήμης του Ολοκαυτώματος, την περίοδο ακριβώς –από τη δεκαετία του '80 και μετά– που άρχισε ν' αναδύεται και να συγκροτείται αυτή η μνήμη στην Ελλάδα.

Κώστας Καλφόπουλος | *Multiball - 8 κείμενα για το φλίππερ*

Σειρά ΑΔΕΣΠΟΤΑ | α' έκδοση Οκτώβριος 2020

Τι ακριβώς είναι το φλίππερ; Απλά και μόνο ένα «αυτόματο» ανάμεσα στ' άλλα; Ένα «ηλεκτρικό μπιλιάρδο», όπως τραγουδούσε η Εντίθ Πιαφ; Ένα «μηχανάκι», όπως το απαθανάτισαν λογοτεχνικά ο Μένης Κουμανταρέας, ο Νίκος Νικολαΐδης, ο Βασίλης Βασιλικός, ο Νίκος Δήμου, ο Ουμπέρτο Έκο και τόσοι άλλοι, αλλά και πολλές σκηνές του ελληνικού και του ξένου κινηματογράφου, με αιχμή του δόρατος το μιούζικαλ *Tommy*; Μια «μηχανή ονείρων» που εκτρέπει τον παίκτη από την παραγωγική δραστηριότητα και καταδυναστεύει τον ελεύθερο χρόνο του; Το «έτερον ήμισυ» του τζουκ-μποξ, καθώς και τα δύο γοήτευσαν, στα όρια της αποπλάνησης, τη μεταπολεμική νεολαία της Δύσης προσφέροντας μια, πρόσκαιρη έστω, ψευδαίσθηση ελευθερίας και περιπέτειας ως αντίδοτο στον κοινωνικό συντηρητισμό; Ή μήπως ένας «διαφθορέας νεανικών ψυχών», όπως στιγματίστηκε τη δεκαετία του '60 από την κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου, που το απαγόρευσε ικανοποιώντας δεξιές προκαταλήψεις και αριστερές εμμονές, τριάντα χρόνια μετά τις μαζικές καταστροφές των φλίππερ στις ΗΠΑ; Όσες εύλογες απορίες ή κριτικά ερωτήματα κι αν θέσει κανείς, πάντα θα υπάρχει χώρος (και χρόνος) για μια παρτίδα φλίππερ, ακόμα κι αν σήμερα είναι δυσεύρετο ή απλώς έκθεμα σε κάποιο ειδικό μουσείο.

Τα κείμενα που συγκεντρώνονται σε αυτό τον τόμο συνθέτουν ένα οφειλόμενο *homage* στο φλίππερ κι ένα ταξίδι στον *vintage* κόσμο του, εξερευνώντας όλη την περιπλοκότητα, τη μυθολογία και τη φαντασμαγορία αυτού του κατεξοχήν αυτόματου της νεωτερικότητας, που συνεχίζει να συναρπάζει μέχρι τις μέρες μας.

Στράτος Ν. Δορδανάς | *Οι αργυρώνητοι. Η γερμανική προπαγάνδα στην Ελλάδα κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο*

α' έκδοση Οκτώβριος 2020

Στην Ελλάδα του Ελευθερίου Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου και στην Ευρώπη του «Μεγάλου Πολέμου», ο Freiherrn Carl Schenck von Schweinsberg, γνωστός ως βαρόνος Schenck, και η εξωτική Ολλανδή χορεύτρια Μάτα Χάρι (Margaretha Zelle) ήταν απόφοιτοι του ίδιου προπαγανδιστικού σχολείου και φορείς δύο μεγάλων κατασκοπευτικών θρύλων. Με τη διαφορά ότι ο πρώτος δεν απέκτησε ποτέ τη φήμη της δεύτερης και έζησε τον δικό του ελληνικό μύθο – όσο τουλάχιστον αυτός κράτησε, περιτριγυρισμένος από αιθέριες υπάρξεις στην οριενταλιστική εκδοχή τους. Ούτε είχε την κατάληξη της διάσημης κατασκόπου γιατί οι ξένες προπαγάνδες και τα αντίστοιχα κατασκοπευτικά δίκτυα στην Ελλάδα, παρακολουθώντας τη γενικότερη εξέλιξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και ζώντας μέσα από τον υπηρεσιακό ανταγωνισμό, αναπτύχθηκαν εντός μιας κοινωνίας κατακερματισμένης από την πολιτική σύγκρουση και επομένως εντός ενός κρατικού οργανισμού με μηδαμινές αντιστάσεις και ανύπαρκτα στεγανά.

Η επιτυχία των Γερμανών προπαγανδιστών και των εγχώριων οργάνων τους στο πεδίο δράσης του Εθνικού Διχασμού οφειλόταν εκτός άλλων στην αμέριστη υποστήριξη που έτυχαν από την αντιβενιζελική παράταξη και αυτονομία στα

χρήματα που μπορούσαν να διαθέσουν στη διψασμένη ελληνική αγορά για την ποδηγέτηση της κοινής γνώμης μέσω της εξαγοράς εφημερίδων και συνειδήσεων. Οι «Γερμανοέλληνες» μόλις είχαν αρχίσει να διακρίνονται ως ξεχωριστό λήμμα στον εθνικό κατάλογο του πολιτικοκοινωνικού ονειδούς, σε μια χώρα χωρίς ιδιαίτερη γερμανόφιλη παράδοση αλλά με αξιοσημείωτες προοπτικές και μέλλον...

Χριστίνα Κουλούρη | Φουστανέλες και χλαμύδες. Ιστορική μνήμη και εθνική ταυτότητα 1821-1930

α' έκδοση Οκτώβριος 2020

Ξεκινώντας από το 1821, γενέθλια πράξη του σύγχρονου ελληνικού κράτους, και φθάνοντας στο 1930, όταν γιορτάζεται η επέτειος των πρώτων εκατό χρόνων ανεξαρτησίας, το βιβλίο αυτό αναλύει τις πολιτισμικές πρακτικές μέσω των οποίων αναπαριστάνεται, σκηνοθετείται, επιτελείται και «καταναλώνεται» το παρελθόν στον δημόσιο χώρο. Ο τρόπος που θυμόμαστε σήμερα την Ελληνική Επανάσταση, το πάνθεον των ηρωικών μορφών, η σχέση αρχαίας και νέας Ελλάδας και η θέση του Βυζαντίου συνδέονται με τόπους μνήμης, υλικούς και συμβολικούς, που οικοδομήθηκαν εκείνη την εποχή. Πρόκειται για μια κοινωνική και πολιτισμική ιστορία της μνήμης κατά τον πρώτο κρίσιμο αιώνα του ελληνικού κράτους, όταν διαμορφώνεται ο Κανόνας της ιστορικής μνήμης που ορίζει και στηρίζει την εθνική ταυτότητα.

Πώς η ελληνική κοινωνία απομνημόνευσε το πρόσφατο και το απώτερο παρελθόν της – την Αρχαιότητα, το Βυζάντιο, την Ελληνική Επανάσταση και την «πολεμική δεκαετία» 1912 -1922; Πώς η πολιτισμική μνήμη συνδέθηκε με τις πολεμικές εμπειρίες (νίκη ή ήττα, μαζικός θάνατος και πένθος, ήρωες και μάρτυρες); Πώς η νοσηματοδότηση και η ερμηνεία του παρελθόντος έγιναν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και σύγκρουσης ανάμεσα σε τοπικές και κοινωνικές ομάδες; Με έμφαση στην επιθυμία των ανθρώπων να «δουν» και να «βιώσουν» το παρελθόν, η μελέτη αξιοποιεί ένα μεγάλο εύρος πηγών όπως ελαιογραφίες, λιθογραφίες, φωτογραφίες, μνημεία (ανδριάντες, προτομές, μνημεία πεσόντων), τελετές μνήμης και εθνικές επετείους, σκηνοθετημένα ιστορικά δρώμενα, tableaux vivants, αναβιώσεις αρχαίου δράματος και αρχαίων εθίμων, παρελάσεις και λαϊκά εμπορικά θεάματα. Η δραματοποίηση της ιστορίας και η ενσυναίσθηση, η επιδίωξη της αυθεντικότητας μέσω της αληθοφάνειας και εν τέλει η παραπλάνηση και η ψευδαίσθηση προσεγγίζονται ως στοιχεία μιας νεωτερικής ιστορικής συνείδησης που αναδύεται σχεδόν ταυτόχρονα σε ολόκληρη την Ευρώπη.